

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ
ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ-ΛΥΚΕΙΟΥ ΚΑΣΤΟΡΕΙΟΥ
ΤΟΥ ΣΧ. ΕΤΟΥΣ 1994-95

ΣΥΛΛΟΓΗ ΤΡΑΓΟΥΔΙΩΝ

ΚΑΣΤΟΡΕΙΟ 1995

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Ο τόμος με δημοτικά τραγούδια και λίγα ακόμα κείμενα που κρατάτε στα χέρια σας, είναι μόνο ένα μικρό δείγμα από τα πλούσια στοιχεία λαϊκού πολιτισμού της περιοχής των χωριών μας (Β.Δήμων)-κυρίως της Καστανιάς, και της Βορδώνιας και λιγότερο των άλλων- που συγκεντρώθηκαν κατά την εφαρμογή, για πρώτη φορά, προγράμματος Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης από τα μέσα της σχολικής χρονιάς 1994-95 στο σχολικό συγκρότημα Γυμνασίου-Λυκείου Καστορείου με την εποπτεία της καθηγήτριας κ. Θεοδώρας Δαρειώτη-Πελεκάνου.

Αντικείμενο της Π.Ε. είναι η καταγραφή πληροφοριών για το φυσικό και ανθρωπογενές περιβάλλον.

Τα χωριά της Β.Λακεδαίμονας παρουσιάζουν μεγάλο ενδιαφέρον από κάθε άποψη, αφού τόσο το φυσικό περιβάλλον της περιοχής με την πλούσια χλωρίδα (πλήθος και μεγάλη ποικιλία από κάθε είδους δένδρα, θαμνους, αρωματικά φυτά, βότανα κ.λ.π.) και πανίδα του (ζώα του δάσους, πουλιά, ερπετά κ.λ.π), όσο και το ανθρωπογενές (παραδοσιακή αρχιτεκτονική, παραδοσιακές τέχνες-επαγγέλματα, τοπικά έθιμα, θρύλοι, παραδόσεις, λαϊκή μουσική κ.α.) δίνουν τη δυνατότητα ώστε οι μαθητές συνεργαζόμενοι και με το κοινωνικό τους περιβάλλον να μπορούν να μετατρέψουν το σχολείο σε ερευνητικό εργαστήριο και πιθανόν να αποκαλύψουν στοιχεία εκπληκτικά.

(Π.χ. η μαθήτρια της Β Γυμνασίου Βασιλική Παπαδοπούλου

κατέγραψε παραλογές που της απάγγειλε η αγράμματη γιαγιά της.)

Η ιστορία έχει κάνει, (ήδη από τους ηρωϊκούς χρόνους) πολλές διαδρομές στα χώματά μας και παντού υπάρχουν αποτυπώματα του εθνικού μας πολιτισμού.

Όλα τα χωριά και οικισμοί της περιοχής μας έχουν ιστορία που ξεκινάει από τους Μυκηναϊκούς χρόνους (θολωτοί τάφοι στην Πελλάνα), περνάει από την κλασική αρχαιότητα (σ' όλη την περιοχή υπάρχουν σημάδια -κίονες κ.λ.π.), το Βυζάντιο (Ναοί στο Λογκανίκο, ίχνη κάστρων στην Βορδώνια, Καστρί, Αγόρια-νη, Κοτίτσα κ.λ.π.) τα χρόνια της Τουρκοκρατίας (Περιβόλια κ.λ.π.) ως την επανάσταση του 21 και μετά.

Στη Βορδώνια (Βυζαντινή ονομασία) έζησε και άφησε τα σημάδια του ο ζωγράφος του στρατηγού Μακρυγιάννη Παναγιώτης Ζωγράφος. Στην Καστανιά έζησαν οι λογοτέχνες Σπήλιος και Κώστας Πασαγιάννης. Από τη Βορδώνια μέχρι το Λογκανίκο έχει γράψει για τα κάστρα και τις εκκλησίες ο αγιογράφος και λογοτέχνης Φώτης Κόντογλου.

Ενα ελάχιστο δείγμα του τοπικού πολιτισμού είναι η καταγραφή στίχων δημοτικών τραγουδιών που τραγούδησαν συμπατριώτες μας και που παρουσιάζεται σ' αυτό τον τόμο. Η επαφή μαζί τους αποκάλυψε τη συγκινητική προθυμία τους και τον αξιοθαύμαστο πλούτο της λαϊκής γνώσης της Ελληνικής ψυχής. Στην προσπάθεια αυτή βοήθησαν οι συμπατριώτες μας:

Παναγιώτης Ξυδιάς, Ηλίας Ζούζουλας, Αντώνης Τσίπουρας, Ιωάννης Βουρδούσης, Δημήτρης Γιαννακούδης, Σταυρούλα Μιχαλοπούλου, Φλώρα Μιχαλοπούλου, Βασιλική Παπαδοπούλου, Γκόλφω Καλλιγοσφύρη, Κατίνα Ξενόγιαννη, Δημ. Μπόγρη.

Η εργασία δεν είναι ολοκληρωμένη και τα περισσότερα τραγούδια είναι από την Καστανιά.

Ευελπιστούμε να δραστηριοποιηθούν οι μαθητές Γυμνασίου-Λυκείου από όλα τα χωριά και να καταγραφούν τραγούδια που

έχουν εκτοπιστεί από τις κοινωνικές εκδηλώσεις των νεώτε-
ρων.

Αλλά επειδή Περιβάλλον δεν είναι μόνο ο λαϊκός πολιτισμός
ανάγκη είναι η δραστηριοποίηση φορέων και πολιτών στην
ανάδειξη των τοπικών μας πολιτισμικών στοιχείων (τοπική
αρχιτεκτονική, επαγγελματικές ασχολίες κ.λ.π.) ή και περιβαλ-
λοντικών προβλημάτων της περιοχής. (Μόλυνση της περιοχής
από το εργοστάσιο της ΔΕΗ στη Μεγαλόπολη, μόλυνση του
Ευρώτα και παραποτάμων του από λύματα κ.λπ.)

Φυσικά είναι περιττό να αναφερθεί εδώ ότι είναι ευπρόσδεκτη
κάθε εκδήλωση συνεργασίας για τον εμπλουτισμό της παρού-
σας έκδοσης.

ΘΕΟΔΩΡΑ ΔΑΡΕΙΩΤΗ-ΠΕΛΕΚΑΝΟΥ

Καθηγήτρια Γυμνασίου-Λυκείου Καστορείου

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΞΕΡΟΒΟΥΝΑ

Καημένη Ξεροβούνα
στα μαύρα να ντυθεις
και τα Καστανιωτάκια
δεν θα τα ξαναδείς

Στα μαύρα είμαι ντυμένη
και στ' άσπρα θα ντυθώ
και τα Καστανιωτάκια
καλώς να τα δεχτώ.

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΜΙΑ ΜΑΝΑ ΜΙΑ ΚΑΚΟΜΑΝΑ

Μια μάνα μια κακόμανα
το γιο της καταριέται
-Γιε μου να γίνει πόλεμος
να πας να μή γυρίσεις
-Θα 'ρθεί μάναμ θα 'ρθεί
μια μέρα τ' 'Αη Γιωργιού
το μέγα πανηγύρι
Ολοι θα παν στη εκκλησιά
θα παν να προσκυνήσουν
Θα πας κι εσύ μανούλα μου
θα πας να προσκυνήσεις
Θα δεις κορίτσια λεβεντιές
παιδιά σαν κυπαρίσια
Θα δεις και το στασίδι μου
μαύρο κι αραχνιασμένο
Τότε κι εσύ θα θυμηθείς
τα λόγια που μου είπες.
(ή το γιόκα σου και θα μετανοήσεις)

ΑΜΑΡΑΝΤΟΣ

Πάνω σε τρίκορφο βουνό
μάνα και διχτέρα δυό
μαζεύαν το αμάραντο
και το μελισσοχόρταρο.

εκεί που το μαζεύανε
βρήκαν 'ναν πληγωμένο
-Μάνα να τονε πάρουμε
τον ξένονε στο σπίτι μας
-Μωρ' μείς ψωμί δεν έχουμε
τον ξένο τι τον θέλουμε
-Μάνα το μοιραδάκι μου
το δίνω στην αγάπη μου
-Μωρ' μεις ρούχα δεν έχουμε
τον ξένο τι τον θέλουμε
-Μάνα το σεντονάκι μου
το δίνω στην αγάπη μου.

ΚΟΡΗ ΠΟΥ ΠΑΣ ΣΤΟΝ ΠΟΤΑΜΟ

Κόρη που πας στον ποταμό
τα ρούχα σου να πλύνεις
πάρε κι εμέ τα ρούχα μου
Ελένη για να πλύνεις

Να μην τα πλύνεις με νερό
μον με τα δάκρυά σου
και με το μοσχοσάπουνο
που λούζεις τα μαλλιά σου

Να μην τ' απλώσεις σε δεντρί
ούτε και σε κλωνάρι
παρά σε πικραμυγδαλιά
π' ανθίζει το Γενάρη

Να πέφτουν τ' άνθια πάνω σου
τα φύλλα στην ποδιά σου
να σε γλυκοφιλώ κι εγώ
μέσα στην αγκαλιά σου.

ΕΙΔΑ ΤΡΕΙΣ ΚΑΣΤΑΝΙΩΤΙΣΕΣ

Είδα τρεις Καστανιώτισες
και χορεύαν στη στράτα
κι από τις τρεις αγάπησα
μια νέα μαυρομάτα

γεια σου Καστανιώτισά μου
συ μου πήρες τα μυαλά μου

Το Καστανιώτικο νερό
που είπαν ότι έχει αβδέλες
εγώ το εδοκίμαζα
κι έχει όμορφες κοπέλες

γεια σου Καστανιώτισα μου
συ μου πήρες τα μυαλά μου

Το φακιολάκι που φοράς
το χρυσοκεντημένο
στα κατσαρά μαλλάκια σου
το 'χεις περιπλεγμένο

γεια σου Καστανιώτισά μου
συ μου πήρες τα μυαλά μου

ΕΣΥ ΠΑΙΔΙ ΜΕΛΑΧΡΙΝΟ

Εσύ παιδί μελαχρινό
με το χεράκι πίσω
και με τα κατσαρά μαλλιά
κάτσε να σε ρωτήσω
που πουλιέται η λεβεντιά
και πού πουλιώνται νιάτα

Στη Σπάρτη ειν' η λεβεντιά
και στο Γεωργίτσι νιάτα
και στην ωραία Καστανιά
πουλιώνται μαύρα μάτια

ΛΑΜΠΡΩ

Σαρανταδυό κλεφτόπουλα
ωρέ τη Λάμπρω κυνηγάνε
κι η Λάμπρω απ' το φόβο της
στον 'Αη Γιώργη μπαίνει.

Αγιε μου Γιώργη γλύτω με
απ' των κλεφτών τα χέρια
να φέρνω οκάδες το κερί
και λίτρες το λιβάνι.

ΑΠΟΨΕ ΚΡΥΟ ΕΚΑΝΕ

Απόψε κρύο έκανε, ορέ κρύο
και τρέμαν τ' άστρα
τα περιγιάλια ανθίσανε
κι οι καπετάν γνοιαστήκανε
κι εσείς περιβολάκια μου
μην παραπονεθείτε.

Ωστε να παν ώστε να 'ρθουν
κι ώστε να διαγυρίσουν
να πάω να βρω τον αρνητή
τον ψεύτη της αγάπης

Πόταν με φίλαγ' έλεγε
γλυκιά πουναι η αγάπη
και τώρα μ' απαράτησε
σαν καλαμιά στον κάμπο

Θερίζουν παίρνουν τον καρπό
κι η καλαμιά μινέσκει
βάζουν φωτιά στην καλαμιά
για να μαυρίσει ο κάμπος

Τούτα κείνα τα κρινελίνα σου

ΑΣ ΠΑΝ ΝΑ ΕΙΔΟΥΝ
ΤΑ ΜΑΤΙΑ ΜΟΥ

Ας παν να ειδούν τα μάτια μου
πως τα περνά η αγάπη μου
μην ηύρε αλλού κι αγάπησε
κι εμένα με παράτησε

Ποιός το είπε βρε μελαχρινό
ποιός το είπε πως δε σ' αγαπώ
αν το είπε ο ήλιος να βγει
τ' αστρί να μην ξημερωθεί

Κι αν το είπανε στην εκκλησια
κερί να μην ανάψω πιά
κι αν το είπανε στη φάμπρικα
τρια κορίτσια αντάμικα
κι αν τοπε τ' αρχοντόπουλο
της Σύρας το ρηγόπουλο.

(κι αν τόπε το ρηγο-ρηγόπουλο
της Πάτρας τ' αρχοντό-αρχοντόπουλο)

(κι αν τόπε το ρηγο-ρηγόπουλο
στη Μπαρμπαριά σκλαβόπουλο.)

ΝΟΤΑΡΑΣ

Για δέστε κλάιμαντα
για κούστε μοιρολόγια
περάστε απ' το Αιτωλικό
(Το λένε τα πουλάκια
κοντά στα ρέματα)
ρέ περάστε απ' το Αιτωλικό
κι από το Μεσολογγί
που κλαίει γέρο Νοταράς

*(Μωρέ πετάχτη η πελεκούδα
και της το βάρεσε
το άσπρο της ποδαράκι
της το μελάνιασε)*

Ωρέ που κλαίει ο γέρο Νοταράς
στου Μπότσαρι το μνήμα
γονατιστός παιδιά μου τον έκλαιγε

(το λένε τα πουλάκια κάτου στα ρέματα
πως σ' αγαπώ μικρό μου δεν είναι ψέματα)

*(Κόμπο στη ρίζα κόβουν το πλατάνι
ορκίζεται μια παπαδιά στο πρώτο της στεφάνι)*

ΤΡΙΤΣΙΜΠΙΔΑΣ

Βγήκα ψηλά στα διάσελα
κιαγνάντιο στη Μπαρμπάσαινα
στης Μπαρμπάσαινας τον κάμπο
ο Τριτσιμπίδας κάνει γάμο.

-Ποιόν θα πάρεις Μαριορή;
-Του Τριτσιμπίδα το παιδί
πόχει στο 'Αργος κτήματα
στην Πάτρα καταστήματα.

ΚΟΝΤΟΖΥΓΩΝΩ ΣΤΟ ΧΩΡΙΟ

Κοντοζυγώνω στο χωριό
ως και καλοκαρδίζει
για δύο ματάκια π' αγαπώ
κλαίω κι αναστενάζω
κι αν δε τα κλέψω μια βραδιά
βραδιά χωρίς φεγγάρι.

ΜΙΑ ΑΥΓΟΥΛΑ ΣΤΑΥΡΟΥΛΑ

Μια αυγούλα Σταυρούλα
θε να σηκωθώ
μι' αυγούλα θε να σηκωθώ
να μπω σε περιβόλι
να κόψω Σταυρούλα
μήλο της μηλιάς
να κόψω μήλο της μηλιάς
κυδώνι της αγάπης
να κόψω Σταυρούλα
κι ένα λιόφυλλο
να παίζω το γιογκάρι
γιογκάρι- γιογκάρι
δε βαρείς σκοπό
για δε βαρείς γιομάτα
Σταυρούλα η μαυρομάτα.-

ΝΑΧΑ ΕΝΑ ΜΗΛΟ ΝΑΡΙΧΝΑ

Νάχα ένα μήλο να 'ριχνα
στο πέρα παραθύρι
να τσάκιζα το μαστραπά
πόχει το μόσκο μέσα
το μόσκο το τριαντάφυλλο
και το γλυκό κρασάκι

Και μέσα η κόρη κάθεται
κεντάει χρυσό μαντήλι
κέντα το κόρη κέντα το
και μένα να το στείλεις
να μη το στείλεις από βραδιού
μα ειδέ το μεσημέρι

Και κείνη το παράκουσε
κι από βραδής το στέλνει.

ΣΕ ΕΙΔΑ ΝΑ ΚΛΑΔΕΥΕΙΣ

Σε είδα να κλαδεύεις
μια τριανταφυλλιά
κι εβάσταγα τη σκάλα
ν' ανέβεις πιο ψηλά

κι από τότε κοπελιά μου
τίκι-τακ-τακ κάνει η καρδιά μου

Σε είδα να κλαδεύεις
σ' ένα ψηλό δεντρί
κι αυτό που είδα φως μου
δεν τόχα ξαναδεί

κι από τότε κοπελιά μου
τίκι-τακ-τακ κάνει η καρδιά μου.

ΤΙΣ ΚΑΣΤΑΝΙΤΣΑΣ ΟΙ ΞΑΝΘΕΣ

Τις Καστανίτσας οι ξανθιές
του 'Αη Βασιλιού οι ρούσες
κι οι μαυρομάτες του Κοσμά
οι γαιτανοφρυδούσες

Τα σπίτια σας κι αν κάψανε
κι αν πήραν τα προικιά σας
η ανταρτοσύνη ναν καλά
και πάλι 'ναι δικά σας

Για πάρτε δίπλα τα βουνά
να βρείτε τους αντάρτες
να τους μοιράζεται ψωμί
ξανθιές και μαυρομάτες.

ΤΟ ΛΕΝ ΟΙ ΚΟΥΚΟΙ ΣΤΑ ΒΟΥΝΑ

Το λεν οι κούκοι στα βουνά
κι οι πέρδικες στα πλάγια
το λέει κι ο πετροκότσυφας
μέσ' από τη φωλιά του

Ο Γιώργης πέρα πέρασε
ο Γιώργης πέρα πάει
πάει να βαφτίσει ένα παιδί
να κάμει ένα κουμπάρο

Να ντόχει ο Γιώργης πέρασμα
να βλέπει τις κουμπάρες.

ΝΑ ΜΟΥΝ ΕΛΙΑ ΣΤΑ ΣΑΛΩΝΑ

Να ήμουν ελιά στα Σάλωνα
και κλήμα στη Βοστίτσα
να ήμουν και στην Αράχωβα
δραγάτης στα κορίτσια

Νάχω φωλιά στον Παρνασό
και στο Μοριά λημέρι
Να φέρνει ο βλάχος το ψωμί
βλαχούλα το χαμπέρι.

ΑΥΤΟ ΤΟ ΜΠΑΛΚΟΝΑΚΙ

Αυτό το μπαλκονάκι
ν' ανάψει να καεί
να γκρεμιστεί να πέσει
με την κυρά μαζί

Κι η δούλα να γλυτώσει
να μας κερνάει κρασί

ΣΤΗΣ ΒΡΥΣΗΣ ΤΟΝ ΑΝΗΦΟΡΟ

Στης βρύσης τον ανήφορο
ερχόμουν ζαλωμένη
και το κοπέλι του πασά
στο σταυροδρόμι στέκει

Βριζολογούσε κι έλεγε
βριζολογά και λέει.

-Ναν το 'ξερα κακόμοιρο
ότι το λες για μένα
ν' αφήσω το βαρέλι μου
να σε πετροβολήσω

-Θέλεις με πέτρα βάρε με
θέλεις με πορτοκάλι
θέλεις με τις πλεξούδες σου
σπάσε μου το κεφάλι.

ΣΤΟΥ ΒΟΡΙΑ ΤΟ ΜΠΑΛΚΟΝΑΚΙ

Στο βοριά το μπαλκονάκι
στρώσε μου να κοιμηθώ
στρώσε στρώμα πουπουλένιο
πάπλωμα μεταξωτό
βάλε για μαξιλαράκι
τις πλεξούδες σου τις δυό

Είσαι άγγελος ωραίος
έχεις μάτια γαλανά
έχεις χείλη κοραλένια
και ολόσγουρα μαλλιά
κι έτσι τάχεις ταιριασμένα
μάτια φρύδια και μαλλιά
σαν τα μάρμαρα τις πόλης
πούναι στην Αγια Σοφιά.

ΣΗΜΕΡΑ ΛΑΜΠΕΙ Ο ΟΥΡΑΝΟΣ

Σήμερα λάμπει ο ουρανός
σήμερα λάμπει η μέρα
σήμερα στεφανώνεται
αητός την περιστέρα.

Να ζήσουν χρόνους εκατό
και να τους ξεπεράσουν
να κάνουν τους εννιά υγιούς
τη μιά τη διχατέρα.

Σαν κυπαρίσι να σταθεί
σαν τη μηλιά να ανθίσει
κουμπάρε καλορίζικε
πούβαλες το στεφάνι
να δώσει ο Θιός κι η Παναγιά
να βάλεις και το λάδι.

ΤΟΥ ΓΑΜΠΡΟΥ

Γαμπρέ μου σε παρακαλώ
για χάρη σου γυρεύω
το άνθος που σου δώσαμε
να μη μας το μαράνεις.

Γαρύφαλλο να το κρατάς
τριαντάφυλλο να τόχεις
κι αν το ιδείς να μαραθεί
και κιτρινοφυλλιάσει
βγάλτο και στον περίπατο
βγάλτο και στο σιργιάνει.

ΣΕ ΚΑΚΟΣΚΑΛΙ ΑΝΕΒΑΙΝΑ

Σε κακοσκάλι ανέβαινα
νεχθές το βράδι-βράδι
κεντούσε το σιλάχι του
κι έδεσε το μαντήλι
νοπού μου το κεντάγανε
τρεις αρρεβωνιασμένες

Η μια κεντάει τον αετό
κι άλλη το μπαξίσι
κι η τρίτη η καλύτερη
κεντάει χρυσό μαντήλι
κέντα το η κόρη κέντα το
κι εμένα να το στείλεις.

ΝΕΡΑΤΖΟΥΛΑ

Νερατζούλα φουντωμένη
πούναι τ' άνθη σου
πούναι η πρώτη σου εμορφάδα
και τα κάλλη σου

-Φύσηξε βοριάς και νότος
και τα τίναξε
σε πατακαλώ βοριά μου
φύσα ταπεινά
ν' αρμενίσουν τα καράβια
τα Σπετσιώτικα
για να πάνε στην Αθήνα
και στον Πειραιά
πόχει έμορφα κορίτσια
και καλά παιδιά.

ΚΟΜΠΟΓΙΑΝΝΙΤΣΑ

Στην απάνω γειτονίτσα
αγαπώ μια μικρουλίτσα
και στην κάτω την καημένη
αγαπώ μια παντρεμένη

Το σκυλί της με γαυγίζει
κι ο άντρας της με φοβερίζει
-Κάνε το σκυλί σου ζάπι
και τον άντρα σου χασάπη

-Το σκυλί μου εγώ το δένω
και τον άντρα μου τον δέρνω.

ΤΗΣ ΓΚΟΥΡΝΙΖΑΣ

Της Γκούρνιζας τη γέφυρα
ερχόμουν ζαλωμένος
και το κοπέλι του παπά
βριζολογάει και λέει

-Ναν τόξερα κακόμοιρο
το τί τα λες για μένα
ν' αφήσω το βαρέλι μου
να σε πετροβολήσω

-Θελεις με μήλο βάρα με
θέλεις με πορτοκάλι
θέλεις με τις πλεξούδες σου
σπάσε μου το κεφάλι.

ΓΙΑ ΧΟΡΕΨΕ ΛΕΒΕΝΤΗ ΜΟΥ

Για χόρεψε λεβέντη μου
με το βαρύ σου νάζι
έχω τραγούδι να σου πω
ωραίο που σου μοιάζει.

κάντην έτσι κάντην έτσι
την βεργόλυγη σου μέση

‘Όταν εγέννα η μάνα σου
ο ήλιος εκάτέβη
και σου δωσε την ομορφιά
και πάλι απάνω ανέβει.

‘Όταν σ’ εγέννα η μάνα σου
όλα τα δένδρ’ ανθούσαν
και τα πουλάκια στις φωλιές
κι εκείνα κελαηδούσαν.

Κάνε νάζι κάνε νάζι
τι είσαι ωραίος και σου μοιάζει.

ΞΕΚΙΝΗΣΕ Η ΛΕΒΕΝΤΟΥΡΙΑ

Ξεκίνησε η λεβεντουριά
κι όλα τα παλικάρια
καράβι ναρματώνουνε
νύφη να παν να πάρουν

Κι απ' τα τραγουδια το πολλά
κι απ' τα πολλά ντουφέκια
αναταράχτη η θάλασσα
κι έσπασε το καράβι

γέμισε η θάλασσα πανιά
κι όχθες παλικάρια.-

ΜΑΝΑ ΜΟΥ ΟΝΕΙΡΙΑΣΤΗΚΑ

Μανα μου ονειριάστηκα
είδα κι αρρεβονιάστηκα
το κυπαρίσι ο άντρας μου
το περιβόλι ο γάμος μου
και δυό ποτάμια με νερό
μανούλαμ' το συμπεθεριό

-Το περιβόλι ο ντάφος σου
το κυπαρίσι ο χάρος σου
και δυό ποτάμια με νερό
τα δάκρυα που θα χύνω εγώ.

ΑΕΡΑΣ ΦΥΣΑΕΙ ΤΑ ΠΛΑΤΑΝΟΦΥΛΛΑ

Αέρας τα φυσάει τα πλατανόφυλλα
με το καλό θα 'ρθουν τα ελληνόπουλα
το λένε τα πουλάκια κάτω στα ρέματα
θα 'ρθουν τα ελληνάκια δεν είναι ψέματα

ΑΝΑΘΕΜΑ ΣΕ ΞΕΝΗΤΕΙΑ

Ανάθεμα σε ξενιτιά
με τα δολλάρια σου
μας πήρες τα παιδάκια μας
και τα 'καμες δικά σου

Ανάθεμα τα ξένα
που ξενιτεύετε.

ΤΟΥ ΚΙΤΣΟΥ Η ΜΑΝΑ

Του Κίτσου η μάνα κάθεται
στην άκρη στο ποτάμι
με το ποτάμι εμάλωνε και το πετροβολάει

Ποτάμι για λιγότεψε
ποτάμι στρίψε πέρα
για να περάσ' αντίπερα
στα κλέφτικα λημέρια
που ειν' οι κλέφτες οι πολλοί
όλοι οι Καπεταναίοι

Εκεί είναι ο Κίτσος μου
εκεί είναι το παιδί μου.

Η ΒΛΑΧΑ

Αφήνω γειά στις όμορφες
και γειά στις μαυρομάτες
εγώ θα πάω στα Γιάννενα
σου μπέη τα σαράγια

-Γειά σου χαρά σου μπέη μου.
-Καλώς τηνε τη βλάχα.

-Εγώ ειμ' η βλάχα η έμορφη
η βλάχα η παινεμένη
πόχω τα χίλια πρόβατα
τα πεντακόσια γίδια

στονα βουνό είν' τα πρόβατα
στ' άλλο βουνό είν' τα γίδια
κι ανάμεσα στα δυό βουνά
δώδεκα μύλοι αλέθουν

οι έξι αλέθουν με νερό
κι οι έξι με το γάλα
και στον αφρό του γαλατιού
τρία κορίτσια πλένουν

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

τόνα πλένει τους άρρωστους
τ' άλλο τους πληγωμένους
το τρίτο το καλύτερο
τους αρραβωνιασμένους
εγώ είμ' η βλάχα η έμορφη.

ΤΟΥ ΓΑΜΟΥ

Σήμερα λάμπει ο ουρανός
σήμερα λάμπει η μέρα
σήμερα στεφανώνεται
ο αητός την περιστέρα

ένα τραγούδι θε να πω
με όλο μου το θάρρος
να ζήσει η νύφη κι ο γαμπρός
να ζήσει κι ο κουμπάρος

ένα τραγούδι θε να πω
απάνω στο τραπέζι
να ζήσει η νύφη κι ο γαμπρός
να ζουν κι οι συμπεθέροι

κουμπάρε που στεφάνωσες
κι άλλαξες το στεφάνι
να σ' αξιώση ο Θεός
να βάλεις και το λάδι

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ένα τραγούδι θε να πω
απάνω στο ρεβίθι
χαρά στα μάτια του γαμπρου
που διάλεξε τη νύφη

να κάνει τους εννιά υγιούς
και την ωραία κόρη.-

ΣΤΗΣ ΑΛΒΑΝΙΑΣ ΤΑ ΒΟΥΝΑ

Στης Αλβανίας τα βουνα
γυρνώ και τριγυρίζω
ψάχνω τον χάρο για να βρω
μα δεν τονε γνωρίζω.

Με τα γλυκοχαράματα
το χάρο ανταμώνω

άψεμε χάρε, άψε με
ακόμα για να ζήσω
έχω γυναίκα και παιδιά
πες μου πού να τα αφήσω.

Παπός βαρεί τον κάμπανο
κι εγώ βαρώ την πόρτα
παπός φιλεί την Παναγιά
κι εγώ την Παναγιώτα.

ΤΗΣ ΑΡΤΑΣ ΤΟ ΓΙΟΦΥΡΙ

Σαρανταπέντε μάστοροι και εξήντα μαθητάδες
γιοφύρι εθεμέλιωναν στις ‘Αρτας το ποτάμι.
Ολημερίς το χτίζανε το βράδυ γκρεμιζόταν.
Μοιρολογούνε οι μάστοροι και κλαίνε οι μαθητάδες
ολημερίς να χτίζουμε το βράδυ να γκρεμιέται.
Πουλάκι εδιάβει και έκατσε αντίκρυ στο ποτάμι
δεν κελαηδούσε σαν πουλί μηδέ σαν χελιδόνι
μόν’ κελαηδούσε κι έλεγε με ανθρώπινη λαλίτσα:
Αν δε στεριώστε άνθρωπο γιοφύρι δε στεριώνει,
και μη στεριώστε ορφανό μη ξένο μη διαβάτη
μόνο του πρωτομάστορα την όμορφη γυναίκα.
Πιάνει μηνάει της Λυγερής με το πουλί το αηδόνι
αργά ντυθεί αργά αλλαχτεί αργά να πάει το γιόμα
αργά να πάει να διάβει της ‘Αρτας το γιοφύρι
Μα το πουλί παράκουσε κι αλλιώς επήγε κι είπε
γοργά ντυθεί γοργά αλλαχτεί γοργά να πάει το γιόμα
γοργά να πάει να διαβεί της ‘Αρτας το γιοφύρι.
Νάτην και ξαναφάνηκε από την άσπρη στράτα
τη βλέπει ο πρωτομάστορας και ράγισε η καρδιά του.
Απο μακρυνά τους χαιρετά κι από κοντά τους λέει:
Γειά και χαράς σας μάστοροι κι εσείς οι μαθητάδες.
Τί έχει ο πρωτομάστορας κι είναι στεναχωρημένος;
Το δαχτυλίδι μου ‘πεσε στην πρώτη την καμάρα

Μάστορα μην πικραίνεσαι κι εγώ να σου το φέρω
εγώ να μπω, εγώ να βγω, εγώ να σου το φέρω.
Μηδέ καλά κατέβηκε μηδέ στη μέση πήγε
Τράβα καλέ την αλυσο, τράβα την αλυσίδα
κι όλο τον τόπο γύρισα και τίποτα δεν βρήκα.
Ενας πηχάει με το μυστρί κι άλλος με τον ασβέστη
παίρνει κι ο πρωτομάστορας και ρίχνει μέγα λίθο.
Αλοίμονο στη μοίρα μας κρίμα στο ριζικό μας
τρεις αδερφούλες ήμασταν κι οι τρεις καταραμένες.
Η μια έχτισε το Δούναβη η άλλη τον Ευφράτη
κι εγώ η πιο μικρότερη της ‘Αρτας το γιοφύρι.
Ως τρέμει το καριόφυλλο να τρέμει το γιοφύρι
κι ως πέφτουν τα δεντρόφυλλα να πέφτουν οι διαβάτες.
Κόρη το λόγο σου άλλαξε κι άλλη κατάρα δώσε
γιατί έχεις μονάκριβο αδερφό μη λάχει και περάσει
κι αυτή το λόγο άλλαξε κι άλλη κατάρα δίνει
αν τρέμουν τ’ άγρια τα βουνά να τρέμει το γιοφύρι
κι αν πέφτουν τ’ άγρια πουλια να πέφτουν κι οι διαβάτες.-

Ο ΚΩΝΣΤΑΝΤΗΣ

Ημάνα με τους εννέα γιούς και με τη μια την κόρη
την κόρη τη μονάκριβη την πολυαγαπημένη.
Στα σκοτεινά την έλουζε, στ' άφεγγα την χτενίζει
στο αστρί και στον Αυγερινό έπλεχε τα μαλλιά της.
Προξενητάδες ήρθανε από τη Βαβυλώνα
να πάρουνε την Αρετή πολύ μακριά στα ξένα.
Οι οκτώ αδερφοί δεν ήθελαν κι ο Κωνσταντίνος θέλει.
Αντε μάνα να δώσουμε την Αρετή στα ξένα
στα ξένα εκεί που περπατώ στα ξένα που γυρίζω.
Αν πάμε εμείς στην ξενιτιά ξένοι να μην περνούμε.
Φρόνιμος είσαι Κώστα μου, άσχημα υπολογίζεις.
Αν τύχει κι έρθει θάνατος, αν τύχει κι έρθει αρρώστια
αν τύχει πίκρα ή χαρά ποιός θα μου τηνε φέρει;
Βάζω τον ουρανό κριτή τους άγιους για μαρτύρους
αν τύχει κι έρθει θάνατος, αν τυχει κι έρθει αρρώστια
αν τύχει πίκρα ή χαρά εγώ θα σου τη φέρω.
Και σαν την επαντρέψανε την Αρετή στα ξένα
και μπήκε χρόνος δύστυχος και μήνες οργισμένοι
έπεσε το θανατικό κι οι εννιά αδερφοί πεθάναν
κι έμεινε η μάνα μοναχή σαν καλαμιά στον κάμπο.
Σ' όλα τα μνήματ' έκλαιγε σ' όλα μοιρολογούσε
στου Κωνσταντίνου το μνημι ανέσπα τα μαλλιά της.
Ανάθεμάσε Κωσταντή και μύργια ανάθεμάσε

όπου μου την εξόρισες την Αρετή στα ξένα.
Το τάξιμο που μου 'κανες πότε θα μου το φέρεις;
Από τα μύρια ανάθεμα και τη βαριά κατάρρα
η γης αναταράχτηκε κι ο Κωνσταντίνος βγήκε
παίρνει το σύννεφο άλογο, το άστρο χαλινάρι
και το φεγγάρι συντροφιά και πάει να της την φέρει.
Παίρνει τα όρη πίσω του και τα βουνά μπροστά του
τη βρίσκει και χτενίζονταν έξω στο φεγγαράκι.
Από μακριά την χαιρετά κι από κοντά της λέει.
Ελα Αρετή να φύγουμε στη μάνα μας να πάμε.
Αλοίμονο αδερφάκι μου και τί είναι τέτοι ώρα;
Αν είναι πεσ' μου για χαρά να στολιστώ και να 'ρθω
αν ειν' για πίκρα πέστο μου να βάλω μαύρα να 'ρθω.
'Ελα Αρετή να φύγουμε κι ας είσαι όπως είσαι
Κοντολυγίζει τ' άλογο και πίσω την καθίζει.
Στο δρόμο που πηγαίνανε πολλάκια κελαηδούσαν
δεν κελαηδούσαν σαν πουλιά μηδέ σαν χελιδόνια
μόν' κελαηδούσαν κι έλεγαν μ' ανθρώπινη λαλίτσα.
Δεν είναι πίκρα κι άδικο παράξενο μεγάλο
να περπατούν οι ζωντανοί με τουε αποθαμένους;
Και παρα μπρός που πήγαιναν άλλα πουλια τους λένε.
Δεν είναι κρίμα κι άδικο παράξενο μεγάλο
τέτοια πανώρια λυγερή να φέρνει πεθαμένος;
Τ' άκουσε πάλι η Αρετή και ράγισε η καρδιά της.
Ακουσες Κωνσταντίνε μου τί λένε τα πουλάκια;

Πουλάκια ειν' κι ας κελαηδούν πουλακια ειν' κι ας λένε.
Φοβούμε αδερφάκι μου και λιβανιές μυρίζεις.
Εχτές βραδύς επήγαμε πέρα στον Αγιο-Γιάννη
Και θυμιασέ μας ο παπάς με περισσό λιβάνι.
Αυτού κοντά αυτού σιμά στην εκκλησιά προφτάνουν
κοντολυγίζει τ' άλογο και πίσω την αφήνει
Ακούει την πλάκα και βροντά το χώμα και βουίζει
κινάει και πάει η Αρετή στο σπίτι μοναχή της.
Βρίσκει της πόρτες κλειστές και τα κλειδιά παρμένα
και τα σπιτοπαράθυρα σφιχτά μανταλωμένα.
Χτυπάει την πόρτα δυνατά τα παραθύρια τρίζουν.
Ποιός είναι αυτός που μου χτυπά και τα παραθύρια τρίζουν;
Αν είσαι ξένος διάβαινε κι αν είσαι εχθρός μου φύγε
κι αν είσαι ο πικροχάροντας άλλα παιδιά δεν έχω
η δόλια η Αρετούλα μου λείπει μακρύα στα ξένα.
Έλα μανούλα μου άνοιξε κι έγω είμαι η Αρετή σου.
Εβγήκε κι αγκαλιάστηκαν και πέθαναν κι οι δύο τους.-

ΕΡΟΔΙΣΕ Η ΑΝΑΤΟΛΗ

Ερόδισε η Ανατολή και ξημερώνει Δύση
γλυκοχαράζουν τα βουνά κι ο Αυγερινός τραβιέται
βγαίνω κι έγω κι ο μαύρος μου και τα λαγωνικά μου
βρίσκω μια κόρη κι έπλενε σε μαρμαρένια γούρνα.
Τη χαιρετώ, δε μου μιλεί, της κρένω, δε μου κρένει.
Κόρη για δώσε μου νερό σαράντα μίλια να 'χεις
και πάνω στα σαρανταδυό τη βλέπω δακρυσμένη.
Κόρη, γιατί δακρύζεις θλιβερά στα γαλανά νερά μου;
Μην πεινάς, μην διψάς, μην έχεις κακή μάνα;
Ξένε μου, μήτε πεινώ, μήτε διψώ, μήτ' έχω κακή μάνα.
Ο άντρας μου ειν' στην ξενιτιά 12 χρόνους
κι αν δεν ερθεί κι αν δε φανεί καλόγρια θα γίνω
θα πάω σ' έρημο βουνό να φτιάξω μοναστήρι
και στο κελί θα σφαλιστώ και θα μαυροφορέσω.
Κείνον να τρώει η ξενιτιά κι εμέ τα μαύρα ράσα.
Κόρη μ' ο άντρας σου πέθανε, κόρη μ' ο άντρας σ' εχάθη
ψωμί, κερί του μοίρασα κι είπε να με πληρώσεις.
Ξένε μου, ψωμί, κερί κι αν μοίρασες διπλά να σε πληρώσω
Κόρη μου εγώ είμ' ο άντρας σου, εγώ κι ο καλός σου.
Ξένε μου, αν είσ' ο άντρας μου, κι αν είσαι ο καλός μου
πες μου σημάδια του σπιτιού και τότε να πιστέψω.
Ανάμεσα στην κάμαρα χρυσό καντήλι ανάβει
κι έχεις μηλιά στην πόρτα σου και κλήμα στην αυλή σου

ΣΥΛΛΟΓΗ ΤΡΑΓΟΥΔΙΩΝ

κάνει σταφύλι ραζακλί και το κρασί μοσχάτο
όποιος το πει δροσίζεται και πάλι αναζητά το.

Ο ΚΥΡ ΒΟΡΙΑΣ

Ο κυρ-Βοριάς παράγγειλε όλων των караβιώνε
καράβια που αρμενίζεται κάτεργα που κινάται
εμπείτε στα λιμάνια σας γιατί θέλω να φυσήξω
ν' ασπρίσω κάμπους και βουνά να κρυώσω τις βρυσούλες.

Κι όσα καράβια τ' άκουσαν όλα λιμάνι πιάνουν
του κυρ-Αντριά το κάτεργο μέσα βαθιά αρμενίζει.

Δε σε φοβάμαι κυρ-Βοριά φυσήξεις δε φυσήξεις
έχω καράβι από κουπιά και τα κουπιά πηξάρι
έχω και άντρες διαλεχτούς ολο άντρες του πολέμου
έχω κι ένα ναυτόπουλο που τους καιρούς γνωρίζει.

Ανέβα βρε ναυτόπουλο στο μεσιανό κατάρτι
να δεις για τον καιρό, να διαλέξεις τον αέρα.

Παιζογελώντας ανέβαινε κλαίγοντας κατεβαίνει.

Το τί είδες βρε ναυτόπουλο εκεί ψηλά που πήγες;

Είδα τον ουρανό θολό και τ' άστρα ματωμένα
είδα την μπόρα που άστραψε και το φεγγάρι εχάθει.

Όσο να πει να καλοπεί να καλοκουβεντιάσει,
βαριά φουρτούνα επλάκωσε και το καράβι τρίζει.

Σπηλιάδα του 'ρθε απο τη μιά, σπηλιάδα απο την άλλη
σπηλιάδα απο τα πλάγια του και ξεσανίδωσε το
γέμισε η θάλασσα πανιά, το κύμα παληκάρια
και το μικρό ναυτόπουλο σαράντα μίλια πάει.

‘Όλες οι μάνες έκλαιγαν, όλες παρηγοριούνται

μια μανούλα ενός παιδιού παρηγοριά δεν έχει.
Βάνει τις πέτρες στην ποδιά τα τρόχαλα στον κόρφο
πετροβολάει τη θάλασσα λιθοβολάει το κύμα.
Θάλασσα πικροθάλασσα και πικροκυματούσα
που πνιξες το παιδάκι μου κι άλλο παιδί δεν έχω.
Δε φταίω εγώ η θάλασσα δε φταίω εγώ το κύμα
μον' φταίει ο πρωτομάστορας που 'φτιαξε τα καράβια.

Ο ΠΟΙΗΜΑ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ

Το παιδί όταν γεννιέται σαν οπωρικό λογιέται
στα δέκα μεγαλώνει και τον κόσμο καμαρώνει
στα είκοσι γλεντητής και καλός ξεφαντωτής
στα τριάντα ανδρειωμένος και στον κόσμο ξακουσμένος
στα σαράντα ζει και δένει και το σπίτι του ανασταίνει
στα πενήντα για Βουλή αν έχει κεφαλή
στα εξήντα μαγκουρώνει κι ακουμπηστριά μαζώνει
στα εβδομήντα γέρνεται κι ορنيθοτυφλώνεται
στα ογδόντα κι οι δικοί του του βαριούνται τη ζωή του
στα ενενήντα δε φελά μονο το ψωμί χαλά.
Ω Θεέ μου έπαρέ τον και γοργοξέβγαλέτον.

ΤΟ ΧΑΝΙ ΤΗΣ ΓΡΑΒΙΑΣ

Εκατόν είκοσι παιδιά
μέσα στο χάνι της Γραβιάς
εχορεύαν τα καημένα
μες στο αίμα βουτηγμένα.

Μπροστά χορεύει τ' Ανδρούτσου ο γιός
πουν καπετάνιος κι αρχηγός.
Φωνίτσα βάζει τ' Ανδρούτσου ο γιός
να σταματήσει ο χορός
γιατί θα γίνει πόλεμος.-

Η ΑΡΑΧΩΒΑ

Ένα πουλάκι ξέβγαينه
από τον Άγιο Πέτρο
στους φονεμένους κάθεται
και το Μυστρά αγναντεύει
και ο Βαγγέλης το ρωτά
με τον καρά Νικόλα.

-Είναι μακριά η Αράχωβα
από τον Άγιο Πέτρο;
-Δυό ώρες είν' βρε στρατηγέ
ώστε να πας και να 'ρθεις
κι αν πάτε στην Αράχωβα
φρόνιμα να φερθείτε
εκεί το λεν Αράχωβα
το λεν παλιά Βαρβίτσα
έχουν τον Πέτρο αρχηγό
τον καπετάν Ματάλα.

ΜΟΙΡΟΛΟΪ

-Για πες μου Παναγιώτα μου
πού το πιες το φαρμάκι;
Μην το ‘πιες στο αμπέλι μας
να το ξεκουρβουλώσω;
Μην το ‘πιες στο αλώνι μας
να το ξεμαρμαρώσω;
Μην το ‘πιες μες στα σπίτια μας
να το ξεθεμελιώσω;

-’Όσοι είστε φίλοι κλάφτε με
κι εσείς εχθροί χαρείτε
κι εσείς οι συγγενήδες μου
στα μαύρα να ντυθείτε
το ποτηράκι που ‘πια εγώ
όλοι θε να το πιείτε.

ΜΟΙΡΟΛΟΪ

Σήμερα είν' το παράπονο
κι ο πόνος ο μεγάλος
που 'ρθε του Χάρου τ' άλογο
έξω και περιμένει.

Βάστα γυναίκα τ' άλογο
καλά να καβαλίκω
έχω ταξίδι αλαργινό
και δεν ξαναγυρίζω.

Βαστάτε παιδιά μου τ' άλογο
καλά να καβαλίκω
έχω ταξίδι αλαργινό
και δεν ξαναγυρίζω.

Θα πάω στις 'Αρνας τα βουνά
στης άρνησης τους κάμπους
που αρνιέται η μάνα τα παιδιά
και τα παιδιά τη μάνα.

Αρνιέται κι ένα αντρόγυνο
το πολυαγαπημένο
όπου δεν το ξεχώριζαν
εχθροί με τα μαχαίρια.

Κι ο χάρος το ξεχώρισε
με δυό πικρά του λόγια.

ΔΙΑΜΑΝΤΙ ΔΑΧΤΥΛΙΔΙ

Διαμάντι δαχτυλίδι
φοράς στο χέρι σου
κι απάνω γράφει η πέτρα
θα γίνω ταίρι σου.

Δυό ήλιοι δυό φεγγάρια
βγήκανε σήμερα
τόνα είν' το πρόσωπό σου
τ άλλο είν' τα χείλια σου.

ΜΠΙΡΜΠΙΛΩ

Έπειτα από πέντε χρόνια
ένα βράδυ με τα χιόνια
γύρισε ξανά στο μύλο
η θεότρελη Μπιρμπίλω.
Έκατσε κοντά στο τζάκι
για να ζεσταθεί λιγάκι.

Τότε ο μυλωνάς της ψάλλει:
δεν καθόσουνα στ' αυγά σου
ρε Μπιρμπίλω μου
έχασες εμένα και το μύλο μου.

ΑΧ ΜΥΛΩΝΑ

-Αχ μυλωνά
άλεσέ μου τ' άλεσμά μου.
-Δεν έχω νερό
δεν έχω καιρό
πάρε τ' άλεσμά σου
και σύρε στο καλό.

ΜΟΙΡΟΛΟΪ

Για πες μου το παιδάκι μου
το πότε θα γυρίσεις
να φτιάξω γιόμα να γευτείς
δείλι να δειλινίσεις.

Μάνα ζουρλή μάνα τρελή
μάνα ξεμυαλισμένη
νάχε ο χάρος γυρισμό
νάχε κρύους αέρες.

Δεν έκλαψε η μάνα το παιδί
και το παιδί τη μάνα
δεν κλαίγαν αδέρφια καρδιακά
και πολυαγαπημένα.

Που δεν τα ξεχωρίζανε
οχτροί με τα μαχαίρια
κι ο χάρος τα ξεχώρισε
μ' ένα γυαλί φαρμάκι.

ΧΑΡΑ ΠΟΥ ΤΟ 'ΧΟΥΝ ΤΑ ΒΟΥΝΑ

Χαρά που το 'χουν τα βουνά
και περηφάνια οι κάμποι
βλέπουν παπάδες με σπαθιά
και διάκους με ντουφέκια
βλέπουνε και το Γερμανό
της Πάτρας το Δεσπότη
να ευλογάει τα άρματα
και να βοηθάει στρατιώτες.

ΣΕ ΚΑΚΟΣΚΑΛΙ ΑΝΕΒΑΙΝΑ

Σε κακοσκάλι ανέβαινα
ν' εχτές το βράδυ-βράδυ
κεντούσε το σιλάχι του
κι έδεσε το μαντίλι
ν' οπού μου το κεντάγανε
τρεις αρρεβωνιασμένες
η μια κεντάει τον αητό
κι άλλη το μπαξίσι
κι η τρίτη η καλύτερη
κεντάει χρυσό μαντίλι
κέντα το η κόρη κέντα το
κι εμένα να το στείλεις.

ΠΡΟΣΦΥΓΟΥΛΑ

Αρχοντιός παντρεύεται
και παίρνει προσφυγούλα
προσφυγούλα μαυρομάτα μου
σε κλαιν τα μάτια μου.

Η μάνα του σαν τ' άκουσε
τα δέντρα ξεριζώνει
προσφυγούλα μαυρομάτα μου
σε κλαιν τα μάτια μου.

Πιάνει δυο φίδια ζωντανά
και της τα τηγανίζει
προσφυγούλα μαυρομάτα μου
σε κλαιν τα μάτια μου.

Έλα νύφη να φας φαί
ψάρια τηγανισμένα
προσφυγούλα μαυρομάτα μου
σε κλαιν τα μάτια μου.

Και με την πρώτη πηρουριά
η καρδιά της φαρμακώθει
προσφυγούλα μαυρομάτα μου
σε κλαιν τα μάτια μου.

Δομ' πεθερά λίγο νερό
να σβήσω το φαρμάκι
προσφυγούλα μαυρομάτα μου
σε κλαιν τα μάτια μου.

Εδώ νερό δε βρίσκεται
μα ειδέ κρασί πουλιέται
προσφυγούλα μαυρομάτα μου
σε κλαιν τα μάτια μου.

Δος μου εσύ ταιράκι μου
να σβήσω το φαρμάκι
προσφυγούλα μαυρομάτα μου
σε κλαιν τα μάτια μου.

ΡΟΥΣΑ ΠΑΠΑΔΙΑ

Σαν πήρα ‘ναν κατήφορο
στην άκρη στο ποτάμι
και το ποτάμι ήταν θολό
θολό φουρτουνιασμένο

Φέρνει κοτρώνα ριζιμιά
δέντρα ξεριζωμένα
φέρνει και μια γλυκομηλιά
στα μήλα φορτωμένη

Κι απάνω στα βλαστάρια της
δυο αδέρφια αγκαλιασμένα
κι άλλοι το λεν αντρόγυνο
κι άλλοι πρώτα ξαδέρφια

Κείνο δεν είν’ αντρόγυνο
δεν είν’ πρώτα ξαδέρφια
παρά είν’ αδέρφια γκαρδιακά.

ΤΗΝ ΑΓΑΠΗ ΜΟΥ
ΤΗΝ ΠΕΘΥΜΗΣΑ

Την αγάπη μου την πεθύμησα
έστειλα να 'ρθεί το βράδυ
και δε μου 'κανε τη χάρη.

Μα 'ρθε πρωί
τ' αγγελικό κορμί
μα 'ρθε κι έκατσε κοντά μου
κι αναστέναξ' η καρδιά μου

Μου 'βρε μια 'φορμή
πως ήταν άρρωστη
άρρωστη βαριά στο στρώμα
που να 'χε τη φάει το χώμα

-Ψηλέ βασιλικέ μου
γιατί μαράθηκες
καινούρια αγάπη βρήκες
κι εμένα μ' άφηκες.

-Άσ' το μάνα το καημένο
γιατί το 'χω μαλωμένο
άσ' το μάνα κι ας περνάει
τα τσαρούχια του χαλάει.

ΕΨΕΣ ΤΟ ΔΕΙΛΙΝΟ

Νεψές το δειλινό
κι εψές το βράδυ-βράδυ
περνάει ένα παιδί
περνάει ένα παλικάρι
κι έπαιρνε γιαρέ
κι έπαιρνε παντινάδα
και με ξύμνησε
στου ύπνου τη γλυκάδα
και με γέλασε
πως ήταν ο αδερφός μου
και με φίλησε
στα μάτια και στο φρύδι
και στο μάγουλο
πούχε το κοκκινάδι
και κιτρίνισε.

ΔΙΨΑΕΙ Ο ΑΝΤΩΝΗΣ ΓΙΑ ΝΕΡΟ

Διψάει ο Αντώνης για νερό
και ποιος θα πάει να φέρει
κι ο Γιώργης άρπαξε τ' ασκί
νερό να πά' να φέρει.

Στο δρόμο που επήγαινε
βλέπει τσατήρια τούρκικα
και κάπες κρεμασμένες
βλέπει τους Τούρκους κι έρχονται
στα άλογα καβάλα.

Τούρκοι κρατείτε τ' άλογα
καλά να χαιρετήσω
να χαιρετήσω τα βουνά
και τις ψηλές ραχούλες
ν' αφήσω διάτα στα παιδιά
σ' αυτόν τον Κατσαντώνη

Φωτιά να βάλει στ' Άγραφα
να κάψει τα Γραμμένα
να κάψει τον ηγούμενο
κι όλους τους καλογήρους
που δώσανε την προδοσιά.

ΜΩΡΗ ΚΑΚΙΑ ΓΕΙΤΟΝΙΣΑ

Μωρή κακιά γειτόνισα
πού το 'βρες το μελάνι
πού 'βαψες τα μαλλάκια σου
και τα 'φτιαξες γαϊτάνι
να σε ζηλέψει ο βασιλιάς
για να σε πάρει ο ρήγας.

-Δε θέλω 'γω το βασιλιά
μα ειδέ το ρήγα παίρνω
θα πάρω βεργοτσόπανο
που 'χει το ριζικό του
ναν του πηγαίνω το ψωμί
ναν του βοηθάω ν' αρμέγει
να με βαστά στα γόνατα
να με φιλεί στα μάτια.

ΠΕΡΑ ΜΕΡΙΑ ΜΙΑ ΧΙΩΤΙΣΑ

Πέρα μεριά μια Χιώτισα
μια χήρα Ρουμελιώτισα
δέρνει τη διχατέρα της
κρυφά 'πό τον πατέρα της.

-Μη με βαρείς μητέρα μου
κρυφά 'πό τον πατέρα μου.

-Μωρ' πού 'ν' τα δαχτυλίδια σου
μαύρα γλαρά 'ν' τα φρύδια σου.

-Μάνα ο Γιώργης τα φορεί
από την άλλη Κυριακή.

ΛΑΜΠΕΙ Ο ΗΛΙΟΣ ΣΤΑ ΒΟΥΝΑ

Λάμπει ο ήλιος στα βουνά
λάμπει και στα λαγκάδια
έτσι λάμπει κι η κλεφτουριά
των Κολοκοτρωναίων
πώχουν τ' ασήμια τα πολλά
τις ασημένιες σφαίρες
π' αυτοί δεν καταδέχονται
τη γης να την πατούνε
καβάλα παν στην εκκλησιά
καβάλα προσκυνάνε
καβάλα παιρν' αντίδωρο
απ' του παπά το χέρι

Τάζουν κερί στην Παναγιά
λιβάνι στους αγίους
και στον αφέντη το Χριστό
τ' ασημοκούμπουρά τους
χίλια χρόνια να ζήσουνε.

ΠΕΣ ΜΑΣ ΡΕ ΓΙΩΡΓΗ

- Πες μας ρε Γιώργη ποιά ‘γαπάς
στην πέρα γειτονιά που πας;
-Την Ελενίτσα αγαπώ
και ντρέπουμε να της το ειπώ.
-Την Ελενίτσα τη μικρή
του δάσκαλου την αδερφή.
-Σύρε μανούλα πέστης το
κρυφά κουβέντιασέ της το.
-Μετά χαράς σου γιόκα μου
να πάρω και τη ρόκα μου.

Παίρνει τη ρόκα της και πάει
βρίσκει την κόρη να κεντάει.
-Γειά σου χαρά σου Ελενιώ .
-Καλώς τα μάτια π’ αγαπώ.
-Μένα ο γιός μου σ’ αγαπεί
μα ντρέπεται να σου το πει.
-Πες του να έρθει ένα πρωί
να πιούμε τον καφέ μαζί.

ΑΝΑΣΤΑΣΑ

Βλέπεις εκείνο το βουνό
που 'ναι ψηλ' από τ' άλλα
πο' 'χει ανταρίτσα στην κορφή
και κατσαχνιά στη ρίζα.

Εκεί 'ναι πύργος γυάλινος
με κρουσταλένια τζάμια
μέσα κοιμάται μιά ξανθιά
μιάς χήρας δυχατέρα.

Το πώς να την ξυπνήσουμε
και πώς να της το ειπούμε
Ναν τη ρεντίσω με νερό
σκιάζουμαι μην κρνώσει
ναν τη ρεντίσω με κρασί
φοβάμαι μη μεθύσει.

Βάζω χαλίκια στην ποδιά
πετώ στα κεραμίδια

Ξύπνα καημένη Αναστασά
ξύπνα και μη γκοιμάσαι
γιατί μας πήρ' η χαραυγή
το δόλιο μεσημέρι

Που πάν' οι ξένοι σπίτια τους
κι οι ντόπιοι στα δικά τους
που πάει κι ο νιός κει π' αγαπάει
στην αγαπητικιά του.

ΤΟΥ ΓΙΑΝΝΗ Η ΜΑΝΑ ΚΑΘΕΤΑΙ

Του Γιάνν' η μάνα κάθεται
στης φυλακής τη μπόρτα
κι όλο του Γιάννη έλεγε
κι όλο του Γινάννη λέει.

Γιάννη μου σε φαντάζομαι
τόσο 'ντρειωμένος πού 'σαι
για δε ντζακάς τα σίδερρα
δε ρίχνεις τα μπουντρούμια.

Μάνα ζουρλή, μάνα τρελή
μάνα ξεμουλισμένη
πο' 'χω στα πόδια σίδερρα
στα χέρια χεροπέδες.

ΜΙΑ ΦΟΡΑ ΗΜΟΥΝΑ ΠΟΥΛΙ

Μιά φορά ήμουνα πουλί
και μ' αγαπούσανε πολλοί
τώρα είμαι χελιδόνι
και κανείς δε με ζυγώνει.

Παίρνω 'να έρημο στρατί
πάν' τα ματάκια μου βροχή
λέει στρατί το μονοπάτι
βάσανα πο' 'χ' η αγάπη.

Το μονοπάτι μ' έβγαλε
στην κόρη που με γέλαγε
μες' σε μαυρομάτας πόρτα
που την αγαπούσα πρώτα.

Αν είσαι μέσα Βαγγελιώ
έβγα δυό λόγια να σου πω
κι αν δεν είναι κι μαμά σου
πάρε με και με κοντά σου.

ΘΑ ΑΦΗΣΩ ΓΕΝΙΑ ΚΑΙ ΜΑΛΛΙΑ

Θ' αφήσω γένια και μαλλιά
για να με λένε γέρο.
Τον πόνο που 'χω στην καρδιά
μονάχος μου τον ξέρω.

Γλεντάτε νέοι το ντουνιά
γιατί ο καιρός διαβαίνει
κι όποιος θα μπει στη μαύρη γης
ποτές δεν ξαναβγαίνει.

ΠΕΡΔΙΚΟΥΛΑ ΗΜΕΡΩΝΑ

Περδικούλα ημέρωνα
κι εκείνη μ' αντρειώτανε
θύμωσα την έδειρα
στ' άγρια βουνά την έδιωξα

Στα βουνά τα πετρωτά
τα μολυβοσκεπάστα.

Μιαν αυγή μια Κυριακή
πέρασα κι εγώ απ' εκεί
την ακώ να κελαηδεί
μεσ' του εχθρού μου την αυλή

-Πέτα η περδικούλα μου
κι έλα στα χερούλια μου
-Τι να βρω να θυμηθώ
στα χερούλια σου ναρθώ.

ΑΡΚΑΔΙΑΝΗ

Ποιος είδε ψάρι στο βουνό
και θάλασσα σπαρμένη
Αρκαδιανή καημένη.

Ποιος είδε την Αρκαδιανή
Αρκαδιανή καημένη.
στα κλέφτικα ντυμένη

Δώδεκα χρόνια έκανε
στα κλέφτικα ντυμένη
Αρκαδιανή καημένη.

Κανείς δεν την εγνώρισε
πως ήταν κλεφτοπούλα
καημένη Αρκαδιανούλα.

Κανείς δεν την εγνώρισε
από την ομορφιά της
κι από τη λεβεντιά της.

ΓΙΑ ΙΔΕΣΤΕ ΤΟ ΜΑΡΙΟΛΙΚΟ

Για ιδέστε το μαργιόλικο
και το μαργιολεμένο
πώς βάζει το φεσάκι του
σαν νά 'ναι μεθυσμένο
Κείνο κρασί δεν έπινε
ούζο για να μεθύσει
η αγάπη το βαλάντωσε
τό 'χει βαλαντωμένο.

Σαράντα κίτρινα φλουριά
σε μια κλωστή δεμένα
μιανής Βουλγάρας τά 'δωσε
μιανής Βουλγαροπούλας
να κοιμηθούνε μια βραδιά
έξω στο περιβόλι.

Κι ο νιος αποκοιμήθηκε
σε μια μηλιά από κάτω
να πέφτουν τ' άνθη πάνω του
τα μήλα στην ποδιά του
Κι ο νιος αποκοιμήθηκε
και του 'φυγε η αγάπη.
-Δος μου Βουλγάρα τα φλουριά
δος μου τα τόσα γρόσια.

ΤΟΥ ΔΙΑΚΟΥ

Τρία πουλάκια κάθονται
στου Διάκου το ταμπούρι
το 'να τηράει τη Ρούμελη
τ' άλλο το Καρπενήσι
το τρίτο το καλύτερο
του Διάκου πάει και λέει.

Διάκο ο Μοριάς ετούρκεψε
κι ο Σουλτάνος πάει στην πόλη
το Διάκο τονε πιάσανε
το Διάκο τονε πάνε
δύο χιλιάδες παν' μπροστά
και τρεις χιλιάδες πίσω
κι ο Δριμυώνης ο Πασάς
από κοντά του λέει

Διάκο άλλαξε τ' όνομα
Διάκο να μη σε λένε
την εκκλησιά να αρνηθείς
τζαμί να προσκυνήσεις
Δεν πάτε εσείς κι η πίστη σας
μουρτάτες να χαθείτε
εγώ Γραικός γεννήθηκα
Γραικός θε να πεθάνω

Το Διάκο τονε ψήγανε
κι εκείνος τραγουδούσε.
Ιδές καιρό που διάλεξε
ο χάρος να με πάρει
τώρα π' ανθίζουν τα κλαριά
και βγάζει η γης χορτάρι.

ΠΑΓΙΟΥΛΑ

Πού ‘σουν Παγιούλα π’ άργησες
και λείπεις τρεις ημέρες
ημερούλες Παναγιώτα μου.

Μάνα για ξύλα, (για λάχαν’) ήμουνα
με τ’ άλλα τα κορίτσια.
Κι ο γούμενος (Παγιούλα) αγνάντευε
από το μοναστήρι
- “γι’ ανέβα πάνω στο κελί
κάτι να σε ρωτήσω”.

Κι ανέβη η Παγιούλα στο κελί
κι αρχίσαν τα παιχνίδια
(τα παιχνίδια Παναγιώτα μου).
Για γάλι-γάλι σφίξε με
γιατί ‘μια γκαστρωμένη, (άγιε γούμενε)
να μη χαλάσουμε (γούμενε) το παιδί
και πάμε κολασμένοι (άγιε γούμενε).

ΔΙΑΜΑΝΤΟΥΛΑ

Κάτου στα δασιά πλατάνια
και στην κρυόβρυση
κάθονται τρια παλικάρια
και μια λυγερή

Κάθονται και τρων' και πίνουν
και της Διαμαντούλας λένε.
Διαμάντω τ' είσαι τέτοια
τέτοια κίτρινη

Μην ο ίσκιος σε μαραίνει
και το κρύο το νερό
Μηδέ ο ίσκιος με βαραίνει
είτε το κρύο το νερό.
Ο Γιαννάκης με μαραίνει
τ' ομορφόπαιδο.

ΒΓΑΛΤΟ ΜΑΥΡΟ ΤΟ ΜΑΝΤΗΛΙ

Βγάλτο Πρασκενούλα
βγάλτο μαύρο το μαντήλι
μην το βάζεις για στολίδι
Γιατι κρύβεις την ελιά σου
και χαλάς την ομορφιά σου.-

ΤΟΥΤΗ Η ΓΗΣ ΠΟΥ ΤΗΝ ΠΑΤΟΥΜΕ

Τούτη η γης κυρά Γιώργαινα
τούτη η γης με τα χορτάρια
τρώει νιούς και παλικάρια
τούτη η γης που την πατούμε
όλοι μέσα θε να μπούμε
Τούτη η γης κυρά Γιώργαινα
τούτη η γης με τα λουλούδια
τρώει νιές και κοπελούδια.

ΔΗΜΗΤΡΩ

Σήκω Δημήτρω μ' κι άλλαξε
και βάλε τα καλά σου
να πάμε αντάμα (Δημήτρω μ') στ' Αγραφα
ψηλά στο Καρπενήσι
να φάμε αρνάκια (Δημήτρω μ') τρυφερά
κριάρια σουβλισμένα
για να βαφτίσω (Δημήτρω μ') 'να παιδί
να βάλω τ' όνομά σου
Το βάφτισα (ρε Δημήτρω μ'), το μύρωσα
κι έβαλα τ' όνομά σου
Στα μάτια μοιάζει (Δημήτρω μ') του παπά
στα φρύδια του κουμπάρου
στα κατσαρά (Δημήτρω μ') του τα μαλλιά
βρε μοιάζει του Δεσπότη.
- Γι' ανέβα πάνω (Δημήτρω μ') στο κελί
να φάμε και να πιούμε
- Δεν ανεβαίνω (γέρο) γούμενε
γιατί είσαι σκανταλιάρης.

ΤΩΡΑ ΠΛΑΪΝΑ ΤΗΝ ΑΝΟΙΞΗ

Τώρα πλαϊνά την άνοιξη
τ' όμορφο καλοκαίρι
που θα γενούμε ταίρι
που φέρνει 'ο νιός τα βόιδα του
και πάει στο ζευγάρι
το τριαντάφυλλο ρωτάει.
Ρούσα ξανθή του πάει ψωμί
του πάει στο ζευγάρι
το τριαντάφυλλο ρωτάει.

ΑΜΑΝ ΑΓΑΠΗΜΕΝΟ ΜΟΥ

Αμάν αγαπημένο μου
τώρα το βράδυ-βράδυ
πάω στη βρύση για νερό
να πιω και να γεμίσω
στη βρύση Τούρκοι κάθονται
στο δρόμο οι χαραμήδες.

Που χαραμίζουν το φιλί
που φιλούν τις μαυρομάτες.
Εγώ Τούρκους δε σκιάζουμαι
εβραίους δε φοβάμαι
μον σκιάζουμαι τη μπαμπεσιά
τη μπαμπεσιά φοβάμαι.

ΣΑΡΩΝΕ ΧΗΡΑ ΣΑΡΩΝΕ

Σάρωνε χήρα σάρωνε
σάρωνε την αυλή σου
Σάρωνε και τη ρούγα σου
τι θέλω να περάσω
Να ειδώ τη δυχατέρα σου
να την αρρεβωνιάσω.
Κι αν δε μ' αρέσ' η κόρη σου
παίρνω την αφεντιά σου.

ΝΤΑΒΕΛΗ

Μας πήρ' η μέρα κι αυγή
το δόλιο μεσημέρι
γεια σου Αράπη και Νταβέλη

και πού θα λημεριάσουμε
πού θα κάνουμε λημέρι
γεια σου Αράπη και Νταβέλη.

Σ' αυτή τη ράχη την ψηλή
'κει θα κάνουμε λημέρι
γεια σου Αράπη και Νταβέλη.

Να φέρνει ο βλάχος το τυρί
και η βλαχούλα το καρβέλι
γεια σου Αράπη και Νταβέλη.

ΠΑΙΡΝΩ ΤΑ ΖΑΓΑΡΑΚΙΑ ΜΟΥ

Παίρνω τα ζαγαράκια μου
και πάω να κυνηγήσω
λαγούς περδίκια για να βρω
και πίσω να γυρίσω.

Μα πήγα και τα έριξα
εκεί ψηλά στα όρη
μου βγάλαν τα κακόμοιρα
μια πλουμισμένη κόρη.

Τόσον ωραία που ‘τανε
και μαργαριταρένια
μα έπλενε και λεύκαινε
σε πλύστρα μαρμαρένια.

Της δίνω το μαντίλι μου
κόρη να μου το πλύνει
και κείνη δεν το δέχτηκε
και πίσω μου το δίνει.

Ξένε μου το μαντήλι σου
δε μπορώ να το πλύνω
γιατί είμαι ξένη από μακρυά
και βιάζομαι να φύγω.

ΓΡΑΜΜΑ ΣΟΥ ΣΤΕΛΝΩ

Γράμμα σου στέλνω καημένη Αγγέλω,
γράμμα σου στέλνω με μπλε μελάνι
να το διαβάσει άλλος δεν κάνει

Να το διαβάσεις καημένη Αγγέλω,
να το διαβάσεις και να το σκίσεις
κι ό,τι σου γράφω να μ' απαντήσεις.

ΤΩΡΑ ΗΜΕΡΩΝΕ

Τώρα ημέρωνε
τώρα η αυγή χαράζει
τώρα τα πουλιά
τώρα τα χελιδόνια
τώρα οι πέρδικες
γλυκολαλούν και λένε

Ξύπνα αφέντη μου
ξύπνα καλέ μ' αφέντη
ξύπνα αγκάλιασε
κορμί κυπαρισσένιο
κι άσπρο 'νε λαιμό
βυζάκια σα λεμόνια
σαν το κρυό νερό.

ΕΔΩ ΓΛΕΝΤΑΝ΄

Εδώ γλεντάν΄, Παρασκευούλα μου,
ν' εδώ γλεντάν΄ κάτι καρδιές
που 'χουν πολλές λαβωματιές

Γλεντά και με, Παρασκευούλα μου,
γλεντά και με η καρδούλα μου
για μια γειτονοπούλα μου.

ΣΟΥ ΓΡΑΦΩ ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ ΜΟΥ

Σου γράφω Παναγιώτα μου
παλιά μου φιλενάδα
σου γράφω από τη φυλακή
κι από το Παλαμήδι.

Σου γράφω να μην παντρευτείς
κι άλλον άντρα μην πάρεις.

ΔΕ ΛΑΛΕΙΣ ΚΑΗΜΕΝΟ ΑΗΔΟΝΙ

Δε λαλείς καημέν' αηδόνι
την αυγούλα με δροσιά
να ξυπνήσεις τον αφέντη
ν' αγκαλιάσει την κυρά.

Ποιός ασίκης σαν εμένα
στο παζάρι θε να βγει
με κουμπούρια δυο στη μέση
και με δίκοπο σπαθί.

*Μωρέ πετάχτη 'πελεκούδα
και της το βάρεσε,
τ' άσπρο της ποδαράκι
της το μελάνιασε.*

*Κυρά Γιώργαινά μου
σύμμασε το σκυλί
να μη μας εδαγκώσει
το 'χουμε προσβολή.*

ΤΖΑΝΕΜ ΠΟΤΑΜΕ ΜΟΥ

Ποταμέ, τζάνεμ ποταμέ μου,
ποταμέ συ όταν γιομίζεις
και βαρείς και φρουματίζεις

Πάρε με, τζάνεμ ποταμέ μου,
πάρε με στά κύματά σου
στα βεργολυγίσματά σου.

Να με πας, τζάνεμ ποταμέ μου,
να με πας δύση τη δύση
μεσ' στ' Αλήπασα τη βρύση.

Να 'ρχονται, τζάνεμ ποταμέ μου,
να 'ρχονται οι ξανθές να πλένουν
μαυρομάτες να λευκαίνουν.

Μα 'ρθε μια, τζάνεμ ποταμέ μου,
μα 'ρθε η μιά μα 'ρθε η άλλη
μα 'ρθε η κόρη του μπακάλη
και ψαχολογάει γι' αγάπη.

*Δαντέλα πλέχω και δεν αδειάζω
σαν την ξεπλέξω σου κουβεντιάζω
σκέψου το καλά πριν μ' ακολουθήσεις
γιατ' είμ' φτωχός και φτωχά θα ζήσεις.*

ΤΟ ΜΑΘΑΤΕ ΤΙ ΕΓΙΝΕ

Το μάθατε τι έγινε
κοντά στη γειτονιά μου
Παναγούλα Θεωνιά μου

Ένας λοχαγός αγάπησε
δυο πρώτες ξαδερφάδες
τι κακό πάθαν οι μαύρες.

Ανάθεμά σε λοχαγέ
λοχαγέ κι επιλοχία
δεν αγάπαγες τη μία;

Καλά έκανα κι αγάπησα
κοντά στη γειτονιά μου
Παναγούλα Θεωνιά μου.

Να έχω τον ύπνο διάφορο
και το φιλί κοντά μου
Παναγούλα Θεωνιά μου.

ΜΠΗΚΑΝ ΟΙ ΡΟΥΣΕΣ ΣΤΟ ΧΟΡΟ

Μπήκαν οι ρούσες στο χορό
σαν τις βαρκούλες στο γιαλό

μπήκανε μια, μπήκανε δυο
μπήκε κι αγάπη π' αγαπώ

της κάνω νόημα κρυφό
φύγε απ' ευτού κ' έλα δω.

Ο ΠΛΑΤΑΝΟΣ

-Τι έχεις καημένε πλάτανε
που στέκεις μαραμένος
μέρα και νύχτα στο νερό,
και πάλι μαραμένος.

- Παιδιά σαν με ρωτήσατε
να σας ομολογήσω.
Αλή Πασας επέρασε
με όλο του τ' ασκέρι

Κι άλλοι στον ίσκιο έκατσαν
και άλλοι στη δροσιά μου
κι άλλοι σημάδι μ' έβαλαν
κι άλλοι με ντουφεκάνε.

Άλλοι στα φύλλα έριχναν
και άλλοι στα κλαδιά μου
κι αυτός ο γέρο Αλή Πασάς
κατάκαρδα μου βάλλει.
Γι' αυτό είν' τα φύλλα μου πικρά.

ΑΣΙΚΗΣ ΕΡΟΒΟΛΑΓΕ

Ασίκης εροβόλαγε
στη μέση το παζάρι
με το μπουζούκι παίζοντας
τον ταμπουρά βαρώντας.
Ωρ' η Καντούλα αγνάντευε
από το παραθύρι.

-Πέρνα ντερβίση πέρναγε
πέρνα και ξαναπέρνα
και στον καλό το γυρισμό
πέρνα κι ανέβα 'πάνω.

-Σκιάζουμαι, Κάντιω, σκιάζουμαι
σκιάζουμαι απ' το μπέη
-Ο μπέης λείπει στο τζαμί
λείπει να προσκυνήσει

για δεν του δίνουν τα παιδιά

Ο ΔΗΜΟΣ

Μαράθηκαν τα δέντρα
και όλα τα κλαριά
μαράθηκε κι ο Δήμος
από τα κλάματα

Βγαίνει στα πέντε αλώνια
κι αγνάντιο στο χωριό
βλέπει φωτιές να καίνε
μέσα στα σπίτια του

Κι η μάνα του του λέει
και τον παρηγορεί.

Σώπα καημένε Δήμο
και μην πικραίνεσαι
εγώ σου φτιάχνω σπίτια
και πύργους γυάλινους.

ΜΕΣΑ ΣΤΟ ΑΡΑΧΝΟ ΣΠΙΤΙ

Μεσ' στο αραχνό το σπίτι
με τις πόρτες τις κλειστές
τον καημό μου σιγοκλαίω
και ματώνουνε καρδιές.

Ούτε μάνα ούτε αδέρφια
σαν το έρημο πουλί
βλέπω αράχνες στα κατώφλια
και χορτάρια στην αυλή.

Τι να πω και τι να κάνω
απ' την τόση συμφορά
ό,τι αγάπησα στον κόσμο
δεν θα βρω άλλη φορά.

ΜΕΣ ΣΤΗΣ ΠΕΝΤΕΛΗΣ ΤΑ ΒΟΥΝΑ

Μεσ' στις Πεντέλης τα βουνά
στα πεύκα τριγυρίζω
το χάρο ψάχνω για να βρω
μα δεν τονε γνωρίζω.

Στης Αλβανίας τα βουνά
το χάρο αντικρύζω
του λέω με βραχνή φωνή
και του μιλώ με φόβο.

-Χάρε, του λέω, άσε με
ακόμα για να ζήσω
έχω γυναίκα και παιδιά
πες μου, πού να τ' αφήσω;

ΕΛΑ ΟΠΩΣ ΕΡΧΟΣΟΥΝ ΠΡΩΤΑ

Έλα όπως ερχόσουν πρώτα,
έλα κι άνοιξε την πόρτα
έλα, έλα να σου λέω
μη με τυραννάς και κλαίω.

Πήρα ρόκα, πήρ' αδράχτι
και πηγαίνω φράχτη, φράχτη,
βλέπω νέες να κεντάνε
και το μάτι μου πατάνε.

Σεις κορίτσια που κεντάτε
και το μάτι μου πατάτε
μάθετέ με τα κεντίδια
να σας μάθω εγώ παιχνίδια.

Κι όταν θ' αρραβωνιαστείτε
τότε θα με θυμηθείτε.

ΒΑΔΙΖΕΙ ΜΕΣ ΣΤΗΝ ΕΡΗΜΙΑ

Βαδίζει μεσ' στην ερημιά
μιά μάνα πικραμένη
και στου παιδιού της έφτασε
το μνήμα μαυρισμένη.

-Παιδί μου, δεν μ' ακούς
τόσο βαριά κοιμάσαι;
εστέρεψε το δάκρυ μου
κι εσύ δε με λυπάσαι;

ΑΡΚΑΔΙΑΝΗ

Ποιος είδε ψάρι στο βουνό
και θάλασσα σπαρμένη
Αρκαδιανή καημένη.

Ποιος είδε την Αρκαδιανή
Αρκαδιανή καημένη.
στα κλέφτικα ντυμένη

Δώδεκα χρόνια έκανε
στα κλέφτικα ντυμένη
Αρκαδιανή καημένη.

Κανείς δεν την εγνώρισε
πως ήταν κλεφτοπούλα
καημένη Αρκαδιανούλα.

Κανείς δεν την εγνώρισε
από την ομορφιά της
κι από τη λεβεντιά της.

ΓΙΑ ΙΔΕΣΤΕ ΤΟ ΜΑΡΙΟΛΙΚΟ

Για ιδέστε το μαργιόλικο
και το μαργιολεμένο
πώς βάζει το φεσάκι του
σαν νά 'ναι μεθυσμένο
Κείνο κρασί δεν έπινε
ούζο για να μεθύσει
η αγάπη το βαλάντωσε
τό 'χει βαλαντωμένο.

Σαράντα κίτρινα φλουριά
σε μια κλωστή δεμένα
μιανής Βουλγάρας τά 'δωσε
μιανής Βουλγαροπούλας
να κοιμηθούνε μια βραδιά
έξω στο περιβόλι.

Κι ο νιος αποκοιμήθηκε
σε μια μηλιά από κάτω
να πέφτουν τ' άνθη πάνω του
τα μήλα στην ποδιά του
Κι ο νιος αποκοιμήθηκε
και του 'φυγε η αγάπη.
-Δος μου Βουλγάρα τα φλουριά
δος μου τα τόσα γρόσια.

ΤΟΥ ΔΙΑΚΟΥ

Τρία πουλάκια κάθονται
στου Διάκου το ταμπούρι
τόνα τηράει τη Ρούμελη
τ' άλλο το Καρπενήσι
το τρίτο το καλύτερο
του Διάκου πάει και λέει.

Διάκο ο Μοριάς ετούρκεψε
κι ο Σουλτάνος πάει στην πόλη
το Διάκο τονε πιάσανε
το Διάκο τονε πάνε
δύο χιλιάδες παν μπροστά
και τρεις χιλιάδες πίσω
κι ο Δριμυώνης ο Πασάς
από κοντά του λέει
Διάκο άλλαξε τ' όνομα
Διάκο να μη σε λένε
την εκκλησιά να αρνηθείς
τζαμί να προσκυνήσεις

Δεν πάτε κι εσείς κι η πίστη σας
μουρτάτες να χαθείτε
εγώ Γραικός γεννήθηκα

Γραικός θε να πεθάνω
Το Διάκο τονε ψήνανε
κι εκείνος τραγουδούσε.
Ιδές καιρό που διάλεξε
ο χάρος να με πάρει
τώρα π' ανθίζουν τα κλαριά
και βγάζει η γης χορτάρι.-

ΠΑΓΙΟΥΛΑ

Που 'σουν Παγιούλα π' άργησες
και λείπεις τρεις ημέρες
ημερούλες Παναγιώτα μου.
Μάνα για ξύλα, για λάχανα ήμουνα
με τ' άλλα τα κορίτσια.
Κι ο γούμενος Παγιούλα αγνάντευε
από το μοναστηρι
γι' ανέβα πάνω Παγιουλα στο κελί
κάτι θα σε ρωτήσω.
Κι ανέβη η Παγιούλα στο κελί
κι αρχισαν τα παιχνίδια
τα παιχνίδια Παναγιώτα μου.
Για γάλι-γάλι γούμενε σφίξε με
γιατί 'μια γκαστρομένη, άγιε γούμενε
να μη χαλάσουμε γούμενε το παιδί
και πάμε κολασμένοι άγιε γούμενε.

ΔΙΑΜΑΝΤΟΥΛΑ

Κάτου στα δασιά πλατάνια
και στην κρυόβρυση
κάθονται τρια παλικάρια
και μια λυγερή

Κάθονται και τρων και πίνουν
και της Διαμάντως λένε.
Διαμάντω τ' είσαι τέτοια
τέτοια κίτρινη

Μην ο ίσκιος σε μαραίνει
και το κρύο το νερό
Μηδέ ο ίσκιος με βαραίνει
είτε το κρύο το νερό.
Ο Γιαννάκης με μαραίνει
τ' ομορφόπαιδο.

ΒΓΑΛΤΟ ΜΑΥΡΟ ΤΟ ΜΑΝΤΗΛΙ

Βγάλτο Πρασκενούλα
βγάλτο μαύρο το μαντήλι
μην το βάζεις για στολίδι
Γιατι κρύβεις την ελιά σου
και χαλάς την ομορφιά σου.

ΤΟΥΤΗ Η ΓΗΣ ΠΟΥ ΤΗΝ ΠΑΤΟΥΜΕ

Τούτη η γης κυρά Γιώργαινα
τούτη η γης με τα χορτάρια
τρώει νιούς και παλικάρια
τούτη η γης που την πατούμε
όλοι μέσα θε να μπούμε
Τούτη η γης κυρά Γιώργαινα
τούτη η γης με τα λουλούδια
τρώει νιές και κοπελούδια.

ΔΗΜΗΤΡΩ

Σήκω Δημήτρω μ' κι άλλαξε
και βάλε τα καλά σου
να πάμε αντάμα Δημήτρω μ' στ' Αγραφα
ψηλά στο Καρπενήσι
να φάμε αρνάκια Δημήτρω μ' τρυφερά
κριάρια σουβλισμένα
για να βαφτίσω Δημήτρω μ' ένα παιδί
να βάλω τ' όνομα σου
Το βάφτισα ρε Δημήτρω μ' το μύρωσα
κι έβαλα τ' όνομα σου
Στα μάτια μοιάζει Δημήτρω μ' του παπά
στα φρύδια του κουμπάρου
στα κατσαρά Δημήτρω μ' τα μαλιά
βρε μοιάζει του Δεσπότη.
Γι' ανεβα πάνω Δημήτρω μ' στο κελί
να φάμε και να πιούμε
δεν ανεβαίνω γερο γούμενε
γιατί είσαι σκανταλιάρης.

ΤΩΡΑ ΠΛΑΙΝΑ ΤΗΝ ΑΝΟΙΞΗ

Τώρα πλαινά την άνοιξη
τόμορφο καλοκαίρι
που θα γενούμε ταίρι
που φέρνει 'ο νιός τα βόιδα του
και πάει στο ζευγάρι
το τριαντάφυλλο ρωτάει.
Ρούσα ξανθη'του πάει ψωμί
του πάει στο ζευγάρι
το τριαντάφυλλο ρωτάει.

ΑΜΑΝ ΑΓΑΠΗΜΕΝΟ ΜΟΥ

Αμάν αγαπημένο μου
τώρα το βράδυ-βράδυ
πάω στη βρύση για νερό
να πιώ και να γεμισω
στη βρύση Τούρκοι κάθονται
στο δρόμο οι χαραμίδες
Που χαραμίζουνε το φιλί
που φιλούν τις μαυρομάτες.
Εγώ Τούρκους δε σκιάζουμαι
εβραίους δε φοβάμαι
μον σκιάζουμαι τη μπαμπεσιά
τη μπαμπεσιά φοβάμαι.

ΣΑΡΩΝΕ ΧΗΡΑ ΣΑΡΩΝΕ

Σάρωνε χήρα σάρωνε
σάρωνε την αυλή σου
Σάρωνε και τη ρούγα σου
τι θέλω να περάσω
Να ειδώ τη δυχατέρα σου
να την αρρεβωνιάσω.
Κι αν δε μαρέσει ἴκρη σου
παίρνω την αφεντιά σου.

ΝΤΑΒΕΛΗ

Μας πήρ'η μέρα κι αυγή
και το δόλιο μεσημέρι
γιά σου Αράπη και Νταβέλη

και που θα λημεριάσουμε
που θα κάνουμε λημέρι
για σου Αράπη και Νταβέλη.

Σ' αυτή τη ράχη την ψηλή
κει θα κάνουμε λημέρι
γιά σου Αράπη και Νταβέλη.

Να φέρνει ο βλάχος το τυρί
και η βλαχούλα το καρβέλι
γιά σου Αράπη και Νταβέλη.

ΠΑΙΡΝΩ ΤΑ ΖΑΓΑΡΑΚΙΑ ΜΟΥ

Παίρνω τα ζαγαράκια μου
και πάω να κυνηγήσω
λαγούς περδίκια για να βρω
και πίσω να γυρίσω.

Μα πήγα και τα έριξα
εκεί ψηλά στα όρη
μου βγάλαν τα κακόμοιρα
μια πλουμισμένη κόρη.

Τόσον ωραία πού'τανε
και μαργαριταρένια
μα έπλενε και λεύκαινε`
σε πλύστρα μαρμαρένια.

Της δίνω το μαντήλι μου
κόρη να μου το πλυνει
και κείνη δεν το δέχτηκε
και πίσω μου το δίνει.

Ξένε μου το μαντήλι σου
δε μπορώ να το πλύνω
γιατί είμαι ξένη από μακρυά
και βιάζομαι να φύγω.

ΓΡΑΜΜΑ ΣΟΥ ΣΤΕΛΝΩ

Γράμμα σου στέλνω καημένη Αγγέλω,
γράμμα σου στέλνω μεμπλε μελάνι
να το διαβάσει άλλος δεν κάνει
Να το διαβάσεις καημένη Αγγέλω
να το διαβάσεις και να το σκίσεις
κι ό,τι σου γράφω να μ'απαντήσεις.

ΤΩΡΑ ΗΜΕΡΩΝΕ

Τώρα ημέρωνε
τώρα η αυγή χαράζει
τώρα τα πουλιά
τώρα τα χελιδόνια
τώρα οι πέρδικες
συχνολαλούν και λένε

Ξύπνα αφέντη μου
ξύπνα καλέ μ' αφέντη
ξύπνα αγκάλιασε
κορμί κυπαρισένιο
κί' άσπρονε λαιμό
βυζάκια σα λεμόνια
σαν το κρυό νερό.

ΕΔΩ ΓΛΕΝΤΑΝ

Εδώ γλεντάν Παρασκευούλα μου
νεδώ γλεντάν κάτι καρδιές
πούχουν πολλές λαβωματιές

Γλεντά και με Παρασκευούλα μου
γλεντά και με η καρδούλα μου
με μιά γειτονοπούλα μου.

ΣΟΥ ΓΡΑΦΩ ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ ΜΟΥ

Σου γράφω Παναγιώτα μου
παλιά μου φιλενάδα
σου γράφω από τη φυλακή
κι από το Παλαμήδι.

Σου γράφω να μην παντρευτείς
κι άλλον άντρα μην πάρεις.

ΔΕ ΛΑΛΕΙΣ ΚΑΗΜΕΝΟ ΑΗΔΟΝΙ

Δε λαλείς καημέν' αηδόني
την αυγούλαμε δροσιά
να ξυπνήσεις τον αφέντη
ν' αγκαλιάσει την κυρά.

Ποιός ασίκης σαν εμένα
στο παζάρι θε να βγεί
με κουμπούρια δυό στη μέση
και με δίκοπο σπαθί.

Μωρέ πετάχτη 'πελεκούδα
και της το βάρεσε,
τ' άσπρο της ποδαράκι
της το μελάνιασε.

Κυρά Γιώργαινά μου
σύμμασε το σκυλί
να μη μας εδαγκώσει
τόχουμε προσβολή.

TZANEM POTAME MOY

Ποταμέ, τζάνεμ ποταμέ μου
ποταμέ συ όταν γιομίζεις
και βαρείς και φρουματίζεις

Πάρε με, τζάνεμ ποταμέ μου,
πάρε με στά κύματά σου
στα βεργολυγίσματά σου.
Να με πας, τζάνεμ ποταμέ μου,
να με πας δύση τη δύση
μεσ' στ' Αλήπασα τη βρύση.

Νάρχονται, τζάνεμ ποταμέ μου
νάρχονται οι ξανθές να πλένουν
μαυρομάτες να λευκαίνουν.

Μα 'ρθε μιά, τζανεμ ποταμέ μου
μα 'ρθε η μιά μα 'ρθε η άλλη
μα 'ρθε η κόρη του μπακάλη
και ψαχολογάει γι' αγάπη.

Δαντέλα πλέχω και δεν αδειάζω
σαν την ξεπλέξω σου κουβεντιάζω
σκέψου το καλά πριν μ' ακολουθήσεις
γιατ' είμαι φτωχός και φτωχά θα ζήσεις.

ΤΟ ΜΑΘΑΤΕ ΤΙ ΕΓΙΝΕ

Το μάθατε τι έγινε
κοντά στη γειτονιά μου
Παναγούλα Θεωνιά μου

Ένας λοχαγός αγάπησε
δυό πρώτες ξαδερφάδες
τι κακό παθαν οι μαύρες.

Ανάθεμά σε λοχαγέ
λοχαγέ κι επιλοχία
δεν αγάπαγες τη μία;

Καλά έκανα κι αγάπησα
κοντά στη γειτονιά μου
Παναγούλα Θεωνιά μου.

Νάχω τον ύπνο διάφορο
και το φιλί κοντά μου
Παναγούλα Θεωνιά μου.

ΜΠΗΚΑΝ ΟΙ ΡΟΥΣΕΣ ΣΤΟ ΧΟΡΟ

Μπήκαν οι ρούσες στο χορό
σαν τις βαρκούλες στο γιαλό

μπήκανε μιά μπήκανε δύο
μπήκε κι αγάπη π'αγαπώ

της κάνω νόημα κρυφό
φύγε απ'ετού και έλα δω.

Ο ΠΛΑΤΑΝΟΣ

-Τι έχεις καημένε πλάτανε
που στέκεις μαραμένος
μέρα και νύχτα στο νερό,
και πάλι μαραμένος.
- Παιδιά σαν με ρωτήσατε
να σας ομολογήσω.
Αλή Πασας επέρασε
με όλο του τ' ασκέρι
κι άλλοι στον ίσκιο έκατσαν
και άλλοι στη δροσιά μου
κι άλλοι σημάδι μ' έβαλαν
κι άλλοι με ντουφεκάνε.
Αλλοι στα φύλλα έριχναν
και άλλοι στα κλαδιά μου
κι αυτός ο γέρο Αλή _ Πασάς
κατάκαρδα μου βάλει.
Γιαυτό ειν'τα φύλλα μου πικρά.

ΑΣΙΚΗΣ ΕΡΟΒΟΛΑΓΕ

Ασίκης εροβόλαγε
στη μέση το παζάρι
με το μπουζούκι παίζοντας
τον ταμπουρά βαρώντας.
Ωρ'ή Καντούλα αγνάντενε
από το παραθύρι.

-Πέρνα ντερβίση πέρναγε
πέρνα και ξαναπέρνα
και στον καλό το γυρισμό
πέρνα κι ανέβα 'πάνω.

-Σκιάζουμαι, Κάντιω, σκιάζουμαι
σκιάζουμαι απ' το μπέη
-Ο μπέης λείπει στο τζαμί
λείπει να προσκυνήσει

για δεν του δίνουν τα παιδια

Ο ΔΗΜΟΣ

Μαράθηκαν τα δέντρα
και όλα τα κλαριά
μαράθηκε κι ο Δήμος
από τα κλάιματα

Βγαίνει στα πέντε αλώνια
κι αγνάντιο στο χωριό
βλέπει φωτιές να καίνε
μέσα στα σπίτια του

Κι η μάνα του του λέει
και τον παρηγορεί.

Σώπα καημένε Δήμο
και μην πικραίνεσαι
εγώ σου φτιάχνω σπίτια
και πύργους γυάλινους.

ΜΕΣΑ ΣΤΟ ΑΡΑΧΝΟ ΣΠΙΤΙ

Μεσ' στο αραχνό το σπίτι
με τις πόρτες τις κλειστές
τον καημό μου σιγοκλαίω
και ματώνουνε καρδιές.

Ούτε μάνα ούτε αδέρφια
σαν το έρημο πουλί
βλέπω αράχνες στο κατώφλι
και χορτάρια στην αυλή.

Τι να πω και τι να κάνω
απ' την τόση συμφορά
ό,τι αγάπησα στον κόσμο
δεν θα βρω άλλη φορά.

ΜΕΣ ΣΤΗΣ ΠΕΝΤΕΛΗΣ ΤΑ ΒΟΥΝΑ

Μεσ'στης Πεντέλης τα βουνά
στα πεύκα τριγυρίζω
το χάρο ψάχνω για να βρω
μα δεν τονε γνωρίζω.

Στης Αλβανίας τα βουνά
το χάρο αντικρύζω
του λέω με βραχνή φωνή
και του μιλώ με φόβο.

-Χάρε του λέω, άσε με
ακόμα για να ζήσω
έχω γυναίκα και παιδιά
πές μου πού να τ'αφήσω;

ΕΛΑ ΟΠΩΣ ΕΡΧΟΣΟΥΝ ΠΡΩΤΑ

Ελα όπως ερχόσουν πρώτα,
έλα κι άνοιξε την πόρτα
έλα, έλα να σου λέω
μη με τυραννάς και κλαίω.

Πήρα ρόκα, πήρ' αδράχτι
και πηγαίνω φράχτη, φράχτη,
βλέπω νέες να κεντάνε
και το μάτι μου πατάνε.

Σεις κορίτσια που κεντάτε
και το μάτι μου πατάτε
μάθετέ με τα κεντίδια
να σας μάθω εγώ παιχνίδια.

Κι όταν θ' αρραβωνιαστείτε
τότε θα με θυμηθείτε.

ΒΑΔΙΖΕΙ ΜΕΣ ΣΤΗΝ ΕΡΗΜΙΑ

Βαδίζει μες στην ερημιά
μιά μάνα πικραμένη
και στου παιδιού της έφθασε
το μήμα μαυρισμένη.

-Παιδί μου, δεν μ'ακούς
τόσο βαριά κοιμάσαι;
εστέρεψε το δάκρυ μου
κι εσύ δεν με λυπάσαι;

ΣΥΛΛΟΓΗ ΤΡΑΓΟΥΔΙΩΝ

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ